

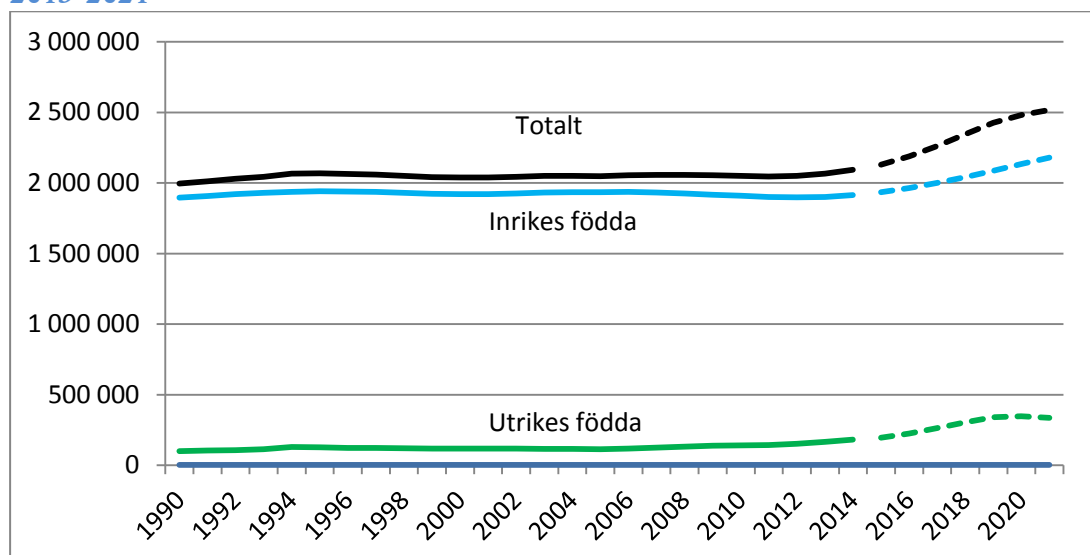

Utbildningsdepartementet

Utbildning för bättre etablering**1. Bakgrund**

Antalet barn i Sverige förväntas enligt SCB:s prognoser att öka under kommande år. Från att ha legat stabilt strax över 2 miljoner barn visar prognosen nu att vi kan ha upp mot 2,5 miljoner barn till år 2021. Denna ökning beror dels på ett förväntat ökande antal barn födda i Sverige, som förväntas öka stadigt fram till 2030, samt på kortare sikt ett ökat antal utrikes födda barn som förväntas öka till 2020 för att sedan stabiliseras (se figur 1).

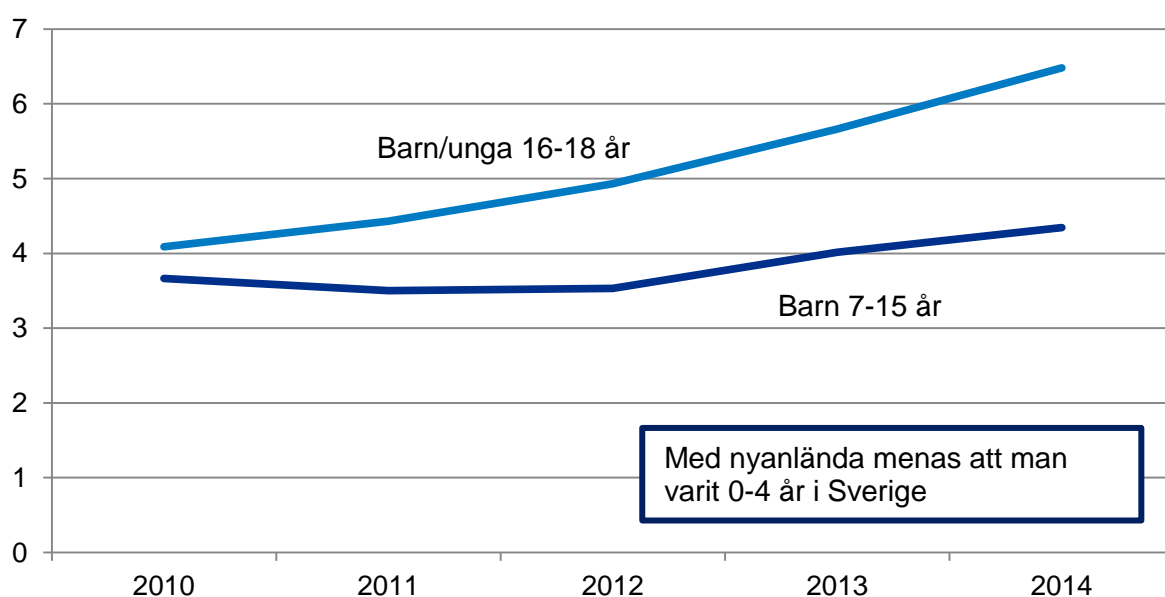
Figur 1: Antal barn i åldern 0-18 år 1990-2014 och SCB:s prognos 2015-2021

SCB:s prognos innebär därmed också att barn och unga i skolålder ökar tydligt under den kommande femårsperioden (2015-2019). Jämfört med 2014 kan det totala antalet barn och unga i åldern 7-19 år öka med 17 procent. Både inrikes födda och utrikes födda bidrar till ökningen.

Andelen nyanlända bland barn och unga har ökat de senaste åren. Med nyanländ avses om man varit som mest fyra år i Sverige. Särskilt mycket har nyanlända ökat i gymnasieåldrarna 16-18 år där var femtonde var nyanländ år 2014. Sveriges mottagande under 2015 innebär att antalet nyanlända elever i skolan ökar ytterligare. (SCB:s register för befolkningen 2015 beräknas blir färdigt i februari 2016.)

Figur 2: Andel nyanlända av barn/unga i skolåldrarna 2010-2014 (procent)

Det ökande antalet elever i den svenska skolan kommer att innebära att Sverige kommer att ha ett stort behov av lärare. Vidare anser enbart fem procent av lärarna att yrket har hög status, och enbart varannan lärare skulle välja yrket igen.¹ Därtill visar en studie från OECD över lärarnas köpkraft i olika länder att svenska lärarnas köpkraft ligger under genomsnittet² samt har en i jämförelse svag löneutveckling.³ Enligt Skolverkets lärarprognos från juni 2015 uppgår rekryteringsbehovet av lärare till 70 000 heltidstjänster perioden 2015-2019. Enligt Utbildningsdepartementets beräkningar kan flyktingsituationen innebära att rekryteringsbehovet av lärare ökar med 17 000 ytterligare heltidstjänster. Satsningarna *Fler anställda i lågstadiet* och *Kunskapslyftet* innebär ett ytterligare rekryteringsbehov på omkring 2 300

¹ TALIS 2013

² OECD 2014

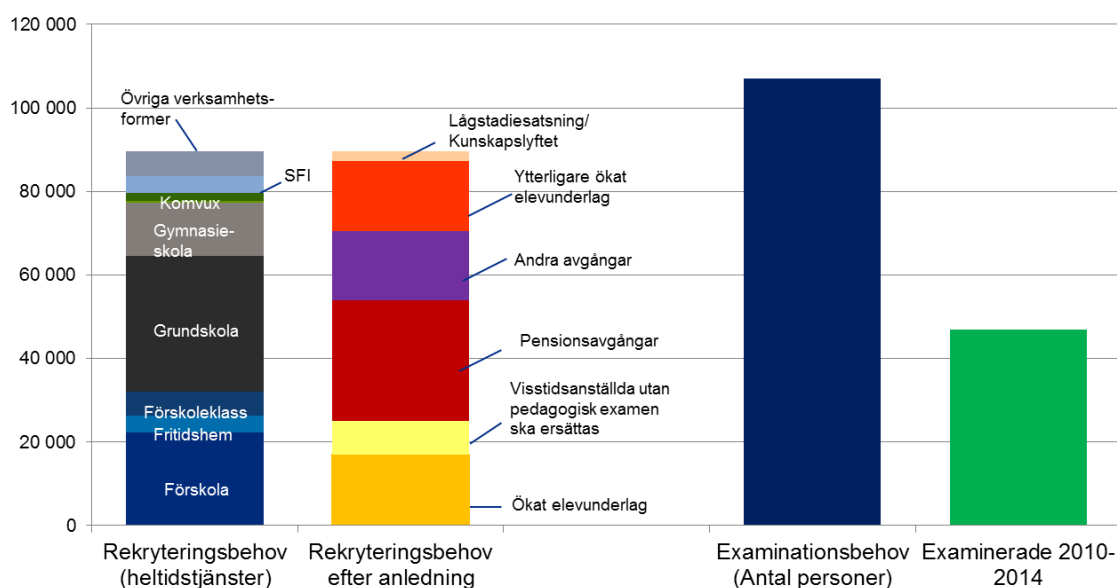
³ OECD 2015

heltidstjänster. Det innebär att det totala rekryteringsbehovet av lärare kan komma att uppgå till knappt 90 000 heltidstjänster. Det motsvarar ett examinationsbehov på 107 000 personer, vilket är 60 000 fler än vad som examinerats de senaste fem åren⁴ (se figur 3).

Skillnad på rekryteringsbehov och examinationsbehov beror på att alla som examineras inte kommer att arbeta som lärare. Skolverket har antagit en lärarbenägenhet på 95 procent (alltså att 95 procent kommer att börja arbeta som lärare i någon av verksamhetsformerna som redovisas). Dessutom kommer inte alla att arbeta heltid. En genomsnittlig lärare jobbar 88,5 procent av en heltidstjänst.

Lärarbehovet kan potentiellt komma att bli ännu något större då denna prognos inte har kunnat ta hänsyn till skola för asylsökande under 18 år, ökat utnyttjande av komvux, behov för olika former av särskola och specialpedagoger/speciallärare eller kvarvaro/återgång av lärare i yrket.

Figur 3: Totalt rekryteringsbehov av lärare inom respektive verksamhetsform och efter orsak 2015-2019

Källa: Skolverket, SCB och egna beräkningar

2. Åtgärder

⁴ Enligt Skolverkets lärarprognos (2015) examinerades totalt närmare 47 000 lärare, förskollärare, speciallärare och specialpedagoger under perioden 2009/10-2013/14.

Här följer regeringens åtgärder inom utbildningsområdet för att hantera ett ökande antal elever under kommande år med fokus på mottagande och utbildning för nyanlända.

a) Förskola och grundskola

Gemensamt ansvarstagande

Mer likvärdigt mottagande av nyanlända elever

För ett mer likvärdigt mottagande av nyanlända elever införs ny lagstiftning från 1 januari 2016. Förändringarna innebär att varje nyanländ elevs kunskaper ska kartläggas och utgöra underlag för dels beslut om vilken årskurs och undervisningsgrupp som eleven ska placeras i, dels hur den kommande undervisningen i de olika ämnena ska planeras och hur tiden mellan de olika ämnena ska fördelas. Regeringen har även gett ett uppdrag till Skolverket att stödja huvudmännen med den obligatoriska kartläggningen av nyanlända elevers kunskaper.

Regeringen har också gett Skolverket i uppdrag att genomföra systematiska insatser för att stärka förmågan att på kort och lång sikt kunna erbjuda en utbildning av hög och likvärdig kvalitet med målet att förbättra förutsättningarna för goda kunskapsresultat. Insatser ska bland annat genomföras för att fler lärare ska få kompetens att undervisa alla barn och elever, oavsett deras språkliga bakgrund. Särskilda insatser ska riktas till modersmåls lärare och studiehandledare på modersmål. Ett ändamålsenligt arbetssätt och en ändamålsenlig organisation som stöder och främjar utbildningen för nyanlända elever är en förutsättning för en god lärmiljö. Insatser ska därför även riktas till huvudmän och rektorer.

Utredning: Vissa frågor om nyanlända elevers utbildning

Regeringen har gett en särskild utredare i uppdrag att föreslå åtgärder för att säkra kommuners möjlighet att tillgodose nyanlända elevers rätt till utbildning. Utredaren ska lämna förslag gällande hur enskilda huvudmän för skolor där det finns kö ska kunna ta emot nyanlända elever, ge exempel på hur kommuner fördelar nyanlända elever mellan sina skolor och lämna förslag på hur kommuner i större utsträckning ska kunna placera elever i andra skolor än de närliggande för att förbättra förutsättningarna för integration samt hur pensionerade lärare och lärarstudenter kan hjälpa till i skolan som ett stöd för nyanlända elever. För att klargöra vilka möjligheter som det redan i dag finns för att hantera situationen med många nyanlända elever, lärarbrist m.m. ska utredaren också analysera och sammanställa gällande rätt i relevanta

delar. Uppdraget ska redovisas i januari 2016. Avsikten är att ha ny lagstiftning på plats hösten 2016.

Resurser - Ekonomiska medel

9,8 miljarder kronor extra till kommuner och landsting
För att hantera den rådande flyktingsituationen med ett stort antal asylsökande och minska trycket på den kommunala ekonomin, har regeringen i en extra ändringsbudget i november föreslagit ett tillfälligt stöd om sammanlagt 9,8 miljarder kronor till kommunerna och landstingen. Riksdagen har den 10 december beslutat i enlighet med regeringens förslag.

200 miljoner kronor till kommuner som tar emot nyanlända barn och ungdomar

Regeringen har fattat beslut om att Skolverket ska utbetala 200 miljoner kronor till de kommuner som under 2015 tagit emot en stor andel asylsökande och kommunplacerade barn och ungdomar i åldern 1–19 år. Skolverket har i uppdrag att fördela medlen bland de kommuner som den 20 november 2015 tagit emot asylsökande/kommunplacerade barn och ungdomar motsvarande minst 10 procent av antalet barn och ungdomar som var folkbokförda i kommunen den 1 januari 2014. Medlen ska användas för att stödja utbildningsverksamheter med stora behov och fördelas proportionellt mot antalet asylsökande/kommunplacerade barn. Medlen utbetalades 2015, men avses täcka kostnader som kan förväntas uppstå 2016. Skolverket ska följa upp hur medlen har använts.

Höjd skolschablon till kommunerna för asylsökande barn

De kommuner som tar emot asylsökande elever behöver få ett utökat ekonomiskt stöd för att bättre kunna erbjuda en bra utbildning till dessa elever. Regeringen har därför beslutat att schablonersättningen till kommuner för asylsökande barns skolgång höjs med 50 procent. Detta innebär en väsentlig förbättring av kommunernas förutsättningar att ordna ett bra mottagande för de asylsökande barnen.

Schablonersättningen kan sökas av de kommuner som ger asylsökande barn och ungdomar undervisning i grundskola, gymnasieskola, förskoleklass eller förskola. Satsningen uppgår 2016 till 393 mnkr 2016, och föreslås uppgå till 291 mnkr 2017, 243 mnkr 2018 och 224 mnkr 2019.

Resurser – Lärare

Rekrytering av fler lärare för att möta behovet

För att höja utbildningskvaliteten och ge lärare i lågstadiet mer tid för varje elev har skolans huvudmän, kommuner och fristående skolor, getts möjlighet att ta del av ett statsbidrag för att kunna anställa fler lärare, speciallärare eller annan personal. Samtliga landets kommuner har sökt bidrag till förstärkning av totalt 2 150 heltidstjänster för lärare, 390 förskollärare och 630 speciallärare. Kommunerna har också ansökt om bidrag till att anställa fritidspedagoger, specialpedagoger och icke pedagogisk personal. Totalt har drygt 4000 tjänster beviljats av Skolverket. För att ta del av medlen har samtliga kommuner tagit fram lokala rekryteringsstrategier innefattandes hur rekryteringen av personal ska hanteras i förhållande till mottagandet av nyanlända barn.

Högre löner för lärare i skolor med svåra förutsättningar
Regeringen avsätter 1,5 miljarder från höstterminen 2016 och därefter 3 miljarder årligen för höjda lärarlöner inom *Lärarlönelyftet*. Utöver Lärarlönelyftet gör regeringen en särskild investering för att attrahera de bästa lärarna till skolor med låga studieresultat och svåra förutsättningar och avsätter ytterligare resurser till högre löner för dessa lärare. Inom ramen för statsbidraget för karriärtjänster har tidigare särskilda medel avsatts för statsbidrag för skolhuvudmän som inrättar karriärsteg för lärare i utanförskapsområden. Regeringen vill utveckla satsningen på karriärtjänster så att fler skolor som är i behov av särskilda utvecklingsinsatser ska få ta del av medel för höjda lärarlöner. Kostnaden för satsningen på högre löner uppgår till 50 miljoner kronor för 2016 och beräknas till 50 miljoner kronor per år fr.o.m. 2017 och finansieras inom ramen för satsningen på samverkan för bästa skola.

Ta tillvara nyanländas kompetens

I ett tilläggsuppdrag till utredningen "Vissa frågor om nyanlända elevers utbildning" ska även vissa frågor om hur kunskap och kompetens bland asylsökande och personer som omfattas av lagen om etableringsinsatser snabbt kan tas tillvara i det svenska skolväsendet utredas. Regeringen är angelägen om att ta till vara kunskap och kompetens hos både asylsökande och personer som omfattas av lagen om etableringsinsatser som är utbildade lärare, förskollärare eller barnskötare, har en yrkesbakgrund som lärare, förskollärare eller barnskötare eller som har ämneskunskaper på motsvarande högskolenivå eller yrkeskunskaper i sådana ämnen där det råder brist på utbildade lärare eller förskollärare i Sverige. Det kan också vara fråga om andra vuxna som kan arbeta som modersmållärare, studiehandleda på modersmål eller på annat sätt bistå lärare, förskollärare eller annan personal i det svenska skolväsendet, t.ex. som lärarassistenter. På detta sätt kan även arbetsbördan för lärarna och

förskollärarna minska. Dessa personer kan bli en värdefull tillgång som berikar det svenska skolväsendet. Tilläggsuppdraget ska redovisas i mars 2016.

För att ta till vara kompetens hos nyanlända som är utbildade lärare och göra det möjligt för dem som vill att så snabbt som möjligt börja undervisa i de ämnen som de är utbildade för införs ett snabbspår för lärare.

Utredning: Ökade möjligheter till fjärrundervisning

Regeringen vill ge skolhuvudmän bättre förutsättningar att erbjuda nyanlända elever modersmålsundervisning och studiehandledning på modersmålet. Regeringen har därför beslutat att snabbutreda frågor om utökade möjligheter till modersmålsundervisning, studiehandledning på modersmålet och fjärrundervisning på entreprenad. En särskild utredare ska utreda hur skolhuvudmän för grundskolan, grundsärskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ska ges ökade möjligheter att dels ingå avtal med andra skolhuvudmän om att utföra undervisning, dels i vissa fall använda undervisningsformer som medger ett mer flexibelt sätt att erbjuda utbildning. Syftet är att öka möjligheterna för skolhuvudmän att erbjuda den undervisning som elever har behov av samt att ge alla elever en likvärdig tillgång till utbildning. Utredaren ska i februari i ett delbetänkande föreslå hur skolhuvudmän genom fjärrundervisning på entreprenad eller på annat sätt kan ges ökade möjligheter att erbjuda elever modersmålsundervisning och studiehandledning på modersmål. Utredaren ska i delbetänkandet också ta ställning till om skolhuvudmän ska ges ökade möjligheter att erbjuda elever undervisning i svenska som andraspråk genom fjärrundervisning på entreprenad. Regeringen arbetar för att ny lagstiftning ska kunna träda i kraft 2016. Uppdraget i övrigt ska redovisas i maj 2017.

Stöd från Skolverket

Uppdrag till Skolverket att stärka huvudmännens förmåga att ta emot nyanlända barn och unga

Skolverket ska genom generella insatser bidra till att minska skillnader i kunskapsresultat mellan nyanlända elever, elever med annat modersmål än svenska och andra elevgrupper. Det gäller exempelvis kompetensutvecklingsinsatser för att stärka skolverksamheternas utvecklingsarbete på såväl kort som lång sikt och som behöver utformas och genomföras på olika sätt utifrån målgruppens behov. Exempelvis gällande:

- mottagande, organisation och utbildning som utgår från ett systematiskt kvalitetsarbete, på huvudmän- och skolnivå,
- kartläggning och bedömning av nyanlända elevers kunskaper som ligger till grund för planering och genomförande av undervisningen,
- språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt,
- nyanlända elevers lärande och andraspråksutveckling,
- litteracitetsutveckling för till exempel elever utan skolbakgrund, och
- studiehandledning på modersmålet och hur arbetet med detta kan utformas med god kvalitet.

Riktade insatser till huvudmän som tagit ett stort ansvar

Skolverket kommer att genomföra riktade insatser som vänder sig till de huvudmän som bedöms vara i störst behov av stöd i arbetet med mottagande av nyanlända elever. Insatserna omfattar nuläges- och behovsanalys, åtgärdsplan och stöd från Skolverket. De riktade insatserna handlar om att ge organisationsstöd utifrån systematiskt kvalitetsarbete. Stödet kan handla om hur huvudmannen kan anpassa sin organisation men även om insatser riktade till lärare och annan pedagogisk personal för att utveckla undervisningens kvalitet. Riktade insatser kommer att erbjudas huvudmän som har begränsad erfarenhet av att bedriva utbildning för nyanlända elever och elever med annat modersmål än svenska och som har en hög andel nyanlända elever i förhållande till det totala elevantalet. Det första urvalet av huvudmän görs våren 2016. Totalt beräknas 100 huvudmän ta del av dessa insatser under år 2016-2019.

Grundläggande specialpedagogiska verktyg för lärarna

En grundläggande förutsättning för att lärare ska kunna lyckas med sitt uppdrag och behålla sitt engagemang genom hela sin gärning är att de ges de verktyg och förutsättningar de behöver. I dag efterfrågar många lärare kompetensutveckling och grundläggande kunskaper i att bättre kunna möta, motivera och engagera varje elev.

Det finns ett behov av insatser för att utveckla den specialpedagogiska kompetensen generellt bland lärare. Regeringen föreslår därför en ny fortbildningsinsats för att stärka den specialpedagogiska kompetensen generellt hos lärare, särskilt i årskurs 7–9. Insatsen ska ge lärare grundläggande specialpedagogisk kompetens. För 2016–2019 beräknas totalt 540 miljoner kronor för investeringen i grundläggande

specialpedagogisk kompetens i grundskolan. Satsningen avser lärare i grundskolan och framför allt i årskurserna 7–9. I budgetpropositionen för 2016 beräknas nya medel om 70 miljoner kronor för 2017 respektive 2018 och resterande belopp, dvs 100 miljoner kronor per år finansieras inom ramen för den specialpedagogiska satsningen från vårändringsbudgeten för 2015. Sammantaget innebär investeringen att det blir en av de största satsningarna någonsin på kollegialt lärande i Sverige.

b) Lärarförsörjningen

Lärlönelyftet

Regeringen ser investeringar i höjda lärarlöner som en nödvändig åtgärd för att öka läraryrkets attraktivitet. Genom lärlönelyftet kommer regeringen därför att investera 3 miljarder kronor på årsbasis i höjda lärarlöner med start fr.o.m. det andra halvåret 2016. Det genomsnittliga lönepåslaget utifrån modellen kommer vara inom ett intervall på mellan 2500 och 3500 kronor, utöver ordinarie lönerevision.

Modellen för satsningen har tagits fram i dialog med de centrala arbetsgivarorganisationerna inom skolan och lärarnas fackliga organisationer.

Fler platser och ökad kvalitet inom högskolan

Utbyggd högskola och lärarutbildning för fler lärare och förskollärare
En utbyggnad av högskolan har påbörjats med målet att medel tillförs motsvarande 14 600 nya utbildningsplatser till 2019. För 2016 innebär det resurser motsvarande 2 900 helårsstudenter.

Av utbyggnaden innefattar utbildningar mot läraryrket medel motsvarande 2 300 platser, inklusive medel motsvarande 500 platser på kompletterande pedagogisk utbildning.

Kvalitetssatsning HUM/SAM inklusive lärarutbildning
Riktad satsning om 250mnkr per år 2016-2018 mot humaniora och samhällsvetenskap samt lärar- och förskolläraryrkesutbildningar. Satsningen går till att höja ersättningsbeloppen för humaniora och samhällsvetenskap men även för satsning mot undervisning och verksamhetsförlagd utbildning.

Fler vägar in i läraryrket

Särskild kompletterande pedagogisk utbildning

Utöver en generell brist på lärare finns en särskild brist på ämneslärare i MINT (matematik, ingenjörsvetenskap, naturvetenskap och teknik). I dag finns försöksverksamhet med syfte att öka rekryteringen av ämneslärare inom MINT. Därtill samarbetar några lärosäten med organisationen Teach for Sweden där studenter med examen och med goda studieresultat ges möjlighet att läsa en kompletterande pedagogisk utbildning (KPU) samtidigt som de arbetar i en skola med låg måluppfyllelse.

Under 2016 satsar regeringen 18 miljoner kronor och lejonparten av satsningen 2016, ca 13 miljoner kronor, går till Teach for Sweden.

En väg för forskare att bli lärare

Förutom en brist på t.ex. ämneslärare inom MINT-ämnena råder det också brist på lektorer i skolan inom bl.a. dessa ämnen. Regeringen avser därför att genomföra en satsning på en särskild kompletterande pedagogisk utbildning (KPU) för personer med examen på forskarnivå. Satsningen avses pågå under fem år. Ett särskilt utbildningsbidrag om 25 000kr i månaden föreslås.

För 2016 avsätts 7,6 miljoner kronor och medel avsätts inom ramen för karriärtjänstreformen.

Anställning samtidigt som kompletterande pedagogisk utbildning

Regeringen har lämnat en proposition till riksdagen för att göra det möjligt att läsa in kompletterande pedagogisk utbildning samtidigt som personen jobbar inom skolan. Propositionen innebär undantag från bestämmelserna om legitimations- och behörighetskrav för en försöksverksamhet med tidsbegränsade anställningar. En person ska få anställas inom ramen för försöksverksamheten i högst två år, anställningstiden ska få förlängas till högst tre år om det finns särskilda skäl.

Lagändringen föreslås träda i kraft den 1 juli 2016.

Kompletterande utbildning

En omfattande satsning på kompletterande utbildningar har aviserats i regeringens budget för 2016. En sådan utbildning gör det möjligt att komplettera en avslutad utländsk utbildning för den svenska arbetsmarknaden. De finns idag för läkare, lärare, tandläkare, sjuksköterskor och jurister. Nu fördelar regeringen ytterligare 25

miljoner kronor till kompletterande utbildning under 2016 och sedan beräknas satsningen öka kraftigt till 340 miljoner 2019. Förslaget innebär att nya utbildningar kommer startas och att befintliga utökas utifrån de behov som finns.

Validering och bedömning

Bedömning av reell kompetens

Dagens situation vad gäller bedömning av reell kompetens anser vi inte fungerar tillfredsställande och det är prioriterat att alla som behöver få sin reella kompetens bedömd inom högre utbildning ska erbjudas den möjligheten. I regleringsbrevet för 2016 har regeringen beslutat om fördelning av 30 miljoner kronor till universitet och högskolor samt till Universitets- och högskolerådet för att utveckla en effektivare bedömning av reell kompetens – alltså de färdigheter människor bär med sig – vid universitet och högskolor. För resten av mandatperioden beräknas motsvarande summa avsättas för ändamålet. Regeringen avser låta UHR fördela medlen till universitet och högskolor dessa år.

Bedömning av utländsk utbildning

Belastningen på bedömning av utländsk utbildning har de senaste åren varit hög, huvudsakligen på grund av en ökad invandring av flyktingar, andra skyddsbehövande och deras anhöriga av vilka många har en högskoleutbildning, och handläggningstiderna har varit långa. UHR får nu i regleringsbrevet en förstärkning av arbetet med att bedöma utländsk utbildning. För att förstärka arbetet fördelar vi nu 8 miljoner kronor ytterligare till UHR 2016. Därefter beräknas 12,5 miljoner kronor fördelas från 2017 utöver vad som tidigare beräknats.

Valideringsinsats

Universitets- och högskolerådet, UHR, får i uppdrag av regeringen att utreda hur en försöksverksamhet med en särskild valideringsinsats inom högskolan och yrkeshögskolan kan utformas. Målet är att fler ska få sina kvalifikationer erkända för att snabbare kunna bli antagna till fortsatt utbildning eller kunna få jobb. Försöksverksamheten ska rikta sig till

- personer som saknar fullständig dokumentation av sin utländska gymnasiala eller eftergymnasiala utbildning
- personer som har en dokumenterad men oavslutad utländsk eftergymnasial utbildning

UHR ska redovisa uppdraget senast 15 april 2016.

Fler frågor om lärarutbildning

Ämneslärarutbildning

I början av 2015 remitterades en departementspromemorian ”En mer flexibel ämneslärarutbildning” för att skapa förutsättningar för universitet och högskolor att anordna en mer attraktiv ämneslärarutbildning mot grundskolans årskurs 7-9.

Ärendet bereds för tillfället inom Regeringskansliet.

Verksamhetsförlagd utbildning

Universitetskanslersämbetet har fått regeringens uppdrag att genomföra en särskild uppföljning av VFU inom lärar- och forskollärarutbildningarna.

Uppdraget redovisades i december 2015 och bereds för tillfället inom Regeringskansliet.

Övningsskolor

Under perioden 2014–2019 pågår en försöksverksamhet med övningsskolor och övningsförskolor vid femton lärosäten i landet. Syftet är att bidra till att höja kvaliteten i VFU.

Universitetskanslersämbetet har getts i uppdrag att följa upp och utvärdera försöksverksamheten.

c) Gymnasie- och vuxenutbildning

Generella lösningar som kommer alla till del

Regeringens generella lösningar inom utbildningssystemet är omfattande och gynnar alla i samhället, såväl utrikes som inrikes födda.

Kunskapslyftet – 51 000 nya utbildningsplatser till 2019

Kunskapslyftet innebär fler utbildningsplatser (över 51 000 nytillkomna platser fram till 2019) och högre kvalitet inom olika former av utbildning för vuxna. Yrkeshögskolan, folkhögskolan, komvux och yrkesvux får fler antal platser för att svara upp mot ökade behov av utbildning och därmed möjlighet till omställning och matchning mellan människors kompetenser och arbetsmarknadens behov.

Nyligen aviserade regeringen även ett förslag om en rätt till komvux som planeras införas 2017. På det sättet säkras utbildning för alla vuxna som vill läsa till behörighet för högskola och yrkeshögskola även när antalet

studerande inom grundläggande vuxenutbildning och svenska för invandrare ökar.

På komvux är cirka 40% av de studerande utrikes födda. Andelen utrikes födda studerande på yrkeshögskolan och på folkhögskola är också relativt hög.

Gymnasieskolan – fler ska fullfölja en gymnasieutbildning
Regeringen har tillsatt en gymnasieutredning (U 2015:01) vars huvuduppdrag är att föreslå åtgärder för att alla unga ska kunna påbörja och fullfölja en gymnasieutbildning. Utredningen ska redovisa sina slutsatser senast den 31 oktober 2016.

Yrkesprogramsutredningen har i sitt slutbetänkande redovisat förslag på hur bland annat hur gymnasieskolans yrkesprogram ska bli bättre och mer attraktiva och hur samverkan mellan skola och arbetsliv ska kunna stärkas. Slutbetänkandet är på remiss till den 29 februari 2016.

Regeringen har tillsammans med LO och Svenskt näringsliv avsatt 30 miljoner för att under 2016 genomföra aktiviteter som ska stärka yrkesprogrammets kvalitet och attraktionskraft. Den gemensamma satsningen benämns yrkesutbildningens år.

Riktade insatser för nyanländas etablering

Förbättrad språkintröduktion

Gymnasieutredningen (U 2015:01) har i uppdrag att analysera introduktionsprogrammen (däribland språkintröduktionen) och, om det finns behov, föreslå förbättringar.

Utredningen har dessutom i uppdrag att utreda om åldersgränsen som innebär att rätten att påbörja en gymnasieutbildning upphör det andra halvåret kalenderåret en person fyller 20 år, ska höjas.

Stöd för huvudmännen att bättre ta emot nyanlända elever
Gymnasieskolans program för språkintröduktion ingår i regeringens uppdrag till Skolverket att genomföra systematiska insatser i syfte att stärka huvudmännens förmåga att på kort och lång sikt erbjuda nyanlända elever en utbildning av hög och likvärdig kvalitet.

Individanpassad sfi och möjlighet att kombinera med yrkeskurser
Proposition- ”Ökad individanpassning – en effektivare sfi och vuxenutbildning”. En proposition som regeringen lade fram redan i våras och beslutades av riksdagen innan sommaren. Sfi ska därmed bli en del av komvux och förslagen handlar om en mer flexibel och individanpassad sfi

och vuxenutbildning som bland annat ska göra det lättare för sfi-eleverna att kombinera sfi med jobb, praktik eller annan utbildning.

Förändringarna trädde i kraft 1 januari och ska tillämpas från 1 juli i år.

Sfi-paket

Regeringen har avsatt 100 miljoner kronor årligen till:

1. behörighetsgivande utbildning för sfi- och svenska som andraspråkslärare
2. stödmaterial för undervisning av analfabeter/personer som endast kan annat alfabet än det latinska
3. Kampanj för att locka fler att vilja bli sfi-lärare

Öronmärkta platser

Platser öronmärks på yrkesvux för sfi-elever för att underlätta kombinationen sfi och yrkesutbildning.

Fler kontakttolkar

Regeringen avsätter nu 21 miljoner kronor årligen till:

1. validering av befintliga tolkars kunskaper
2. preparandkurser inför auktorisationsprov
3. mer än dubbelt så många utbildningsplatser som idag (ca 300 nya platser under 2016)

Myndigheten för yrkeshögskolan (MYH) fått i uppdrag att se över hur en längre respektive en kortare utbildning för kontakttolk bör se ut.

Svenska från dag ett

Asylsökande och vissa nyanlända får stärka sina kunskaper i svenska och om det svenska samhället genom regeringens satsning på studieförbunden.

125 miljoner kronor kommer att kunna användas av studieförbunden till svenska från dag ett under 2016 (50 miljoner kronor aviserade redan i vårändringsbudgeten för 2016 och 75 miljoner i regeringens extra ändringsbudget som kan användas för kostnader 2016).

Validering

Regeringen har flera satsningar på validering inom en rad olika sektorer men utöver riktade satsningar behövs det också ett sammanhållet nationellt system

Regeringen har därför tillsatt en valideringsdelegation med uppdrag att verka för ett bättre fungerande och mer effektivt system för validering på nationell och regional nivå.

